

Na gornji sliki je italijanski vojak v Libiji, ki je bil ubit v prizadetih izstreliti na tla angleško letalo.

Hitler smatra, da bo vojno odločil na vzhodni fronti

BOJ ZA ŽITO IN OLJE. — ODMEVI POMENKA MED CHURCHILLOM IN STALINOM.—"VAJA" ZA USTANOVITEV DRUGE FRONTE NAUK, DA BO INVAZIJA V EVROPO TEŽAVNA STVAR

V vojnih kavzajih na Kavkaz se nacijske mirovne pogoje, ali pa je Hitler odločil z življenji svojih vojakov in materialom šteti se manj kakor v lanskem ofenzivni. Njegovo načelo sedaj je, da čim bolj bo drzen, hitrejše bo zmagoval. Tako je uspeval zgolj s svojo držnostjo v diplomaciji, si podvrgel Avstrijo, izigral zaveznike, da so mu prepustili Čehoslovaško, in temu je sledila vojna, padec Poljske in drugih dežel, sedaj pa je čas, da se vse to konča in vojno odloči v triumf nacističnega nordijskega naroda.

Strah pred novo zimo

Nacijsko komando ne mika, da bi jis Rusi mogli znova prizadeti izgube v ogromne napade, kakor so jih prejšnjo zimo. Sicer so se Nemci držali veliko boljše kot pa jim je bila to prizadetna priznati zaveznika propaganda, a vendar, tu in tam so se le morali umakniti in zdelo se jim je silno podčast, da bi morali boljševikom vrnilti sploh kako pedenj zemlje.

Skozi vso minulo zimo do letošnjega poletja je nacistički generalni štab koval načrt, po katerem bo nemška armada z Rusijo za zmerom opravila in kar se Evrope tiče, vojno odločilno končala do jeseni. Smatra, da ako se ji to posreči, je Hitlerjev sen izpolnjen, in Churchill in Roosevelt bosta moralna sprejeti

"Dežela mesa" obeta uvesti odmerke mesnin

Le nekaj let je od tega, ko so američki farmerji jamrali, da jih nizke cene, ki jih prejemajo za prašiče, govejo živilo, ovce, kokoši itd. tirajo v propast. Vlada jim je prišla na pomoč s subvencijami, da so bili plačani z njimi za tisto, kar niso pridevali, oziroma da so pridelovali toliko manj, in za prašiče, ki so jih poklali in uničili.

"Mesa je preveč, vsega je več kot pa je zahtev na trgu", so se glasila takrat poročila v listih in govorih v Kongresu.

Sedaj, ko smo v vojni že devet mesecov, pa, poročajo kako hitro nam zmanjšuje meanin in v mnogotetrušnem mestu, posebno v onih, ki nimajo najboljših prometnih zvez, ga sploh po več dñi v tednu ni mo-

Poletje gre h koncu, ne pa naše aktivnosti

Joško Oven pravi v svoji koloni v tej številki, da bo treba za Proletarca to jesen kaj izdatnega ukreniti, nameč, da osnujemo zanj posebno kampanjo.

Lahko rečemo, da so bili nekateri za ta list delavni skozi vse leto. Dobili so mu priljubljeno novih naročnikov in obiskovali stare, da so naročnino obnovili. Tudi z nabiranjem prispevkov v tiskovni sklad so se potrudili.

To so naši redni delavci, ki pa jih je premalo. Zato je predlog, da se to jesen podvzame večjo kampanjo za Proletarca, na mestu in potreben.

Proletarci izhaja zaradi gotovega namena. Služiti pa mu more timboljše le, ako bo čim bolj razširjen. Kaj pomaga, ako je govornik še tako briljant, če pa mora govoriti praznim stenam!

Zivimo v silno resnih časih, ko se odločuje usoda narodov vsega sveta.

Delavstvo ima v tej drami svojo posebno vlogo. Kajti baš od njega je odvisno, kakšen bo izid te kravne žaloigre. Oziroma, kaj potem, ko pada zastor.

Mi vemo, kaj hočemo. Naša dolžnost je, da za svoj program, za naše pravčne zahteve pridobimo tudi druge. Na prijatelje Proletarca se zanašamo, da nam bodo pomagali. In pa, da mu pridobe novih naročnikov še predno se prične zanj posebna kampanja.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Samaritanstvo sedaj ni več posnemanja vredna čednost ne- go zločin. Iz Londona poročajo, da so trije Norvežani nekje na samotnem otoku, daleč na severu, našli par ruskih beguncem, ki so utekli bodisi Nemcem ali Fincem. Poskrbeli so jim hrane in obleke. Nemška oblast je o tem človekjavbem činu izvedela in vse tri Norvežana za kazneni umrtvila. Kaj se je zgodilo z Rusi, poročilo ne pove.

Vsi v vseh teh tednih, ko so Nemci navalili s svojo militarno mašinerijo proti Kavkazu, se Rusi bore z občudovanja vredno hrabrostjo. Prednost imajo Nemci vsled boljše izvežbanosti, ogromnega števila mehanikov, premoči v letalstvu in pa — zdi se, vsled boljših strategov.

Vendar pa se Rusi tudi letos upirajo toliko, da se Hitler kar zgraja nad njimi, kakor se je lansko leto, češ, le čemu se ti ljudje ne podajo, ko vendar vidijo, da jim je nemogoče zmagati!

Hitler se je v Sovjetski uniji ukanil zato, ker je misil, da bo vpad vanjo pomenil le ponovitev lahkih zmag, kakršne je dosegel v Poljski, v Avstriji, v Jugoslaviji, Franciji, na Norvežkem itd. Pa se je zmotil in ko je lani pritisnila zima, je uvedel, da je še daleč od Moskve, čeprav mu je bila pred nosom, in da mu v Leningrad nikakor ne puste. Nemci se sicer ponavljajo z zmagami v Rusiji, a plačali so jih tako drago, da se jim ne bodo izplačale, tudi če

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Devetindvajset držav je sedaj v vojni z osiščem. A le malo izmed njih zares, ker so bile poražene in so v vojni le še teoretično. V to skupino združenih narodov, ki so se obvezali vzdoljati v borbi do padca fašizma spadajo Zedinjene države, sedaj tudi Brazilija; in od prej predlog Philipa Murrayja za obnovitev pogajanj z AFL. Wm. Green je predlog sprejel in posvetovanje se prične enkrat septembra. Da-l bodo redna, oziroma uspela, to mnogi dvomijo. Ni še nič kaj prave volje za slogan ne na eni, ne na drugi strani. Delavstvo, in pa demokratična stvar ima škodo radi tega.

Brazilija je končno spet v vojni kakor je bila v prejšnji. In zopet na strani Zed. držav. Naciji so storili glede Brazilije

(Nadaljevanje na 5. strani.)

darle v pravem. Ako je bilo prej deset milijonov delavcev odvisnih od relifa, ali pa od malega zaslužka pri WPA, sedaj pa imajo stalno delo, je naravnno, da lahko privočijo družinam veliko več kot pa so mogli, ko so dobivali potrebitčin komaj za skrajno potrebo.

Drugo je, in to je ugotovil zastopnik Armoureve kompanije, da američki vojaki konsumirajo v svoji sedanji službi veliko več mesa, kot pa dokler so delali v civilnih poklicih.

In tretjič, mi smo obvezani zalagati s potrebitčinami Angliji, Rusijo in druge zaveznike dežele. Torej je potrebno vsega tega producirati veliko več kot pa povabilo, apeliramo, da pomagajo v normalnih razmerah.

Konferenca angleških in američkih unij 23. sept. v Washingtonu, D. C.

Dne 23. sept. se prične v Washingtonu, D. C., konferenca, ki se jo udeleži pet zastopnikov Ameriške delavske federacije, njim na čelu William Green, in zastopniki angleških unij. Njihni deputaci bo načeljalo predsednik zveze angleških unij Walter Citrine. Slednji se je prizadeval pridobiti AFL, da bi se na to konferenco povabilo tudi zastopniki sovjetskih unij. Sporazum baje določa le, da lahko pridejo in Citrine pa bo nekakšen posrednik med njimi in delegacije AFL.

Iz dosedanjih poročil je sklepali, da tudi unije CIO ne bodo zastopane na tej konferenci. Njen namen je posvetovati se o potih v sredstvih, s katerimi bi delavstvo zaveznih dežel še bolj učinkovito pomagalo v vojnem naporu in se ob enem pravilo tudi na svojo vlogo po zmagi.

Izganjanje Slovencev iz Koroške

Izvedelo se je, da so Nemci meseca aprila in maja izgnali okrog 2,400 slovenskih kmečkih družin. Preselili so jih v Porurje, Nurenberg in Augsburg, toda ne kompaktno, ampak pomešano med ondotno prebivalstvo, da se čimprej do kraja ponemčijo. Na njihova posestva na Koroškem so naciji naselili trdne nemške družine, da dobi vsa Koroška čisto nemški značaj.

Pavelič se maščuje nad sorodniki političnih beguncev

Paveličeva "neodvisna" Hrvatska je dobila po njegovem odredbi zakon, ki določa, da izgubi hrvatsko državljanstvo (domovinsko pravico) vsaka oseba, ki je zapustila domovino iz rasnih (plemenskih) ali političnih razlogov in z njim tudi vsemi članji njene rodbine, tudi oni, ki so ostali doma.

Dvojen pridelek žita v Kanadi

V zadnji krizi so tiste države, ki veljajo za glavne žitnice na svetu, omejile pridelek pšenice, ker je bilo preveč, oziroma so bili ljudje vsled krize prevrnici, da si bi mogli kupiti dovolj kruha.

Vsled vojne se je to spremnilo. Treba je hraniti milijone armade in ker so delavci stalno zaposleni — to velja predvsem za Zed. države, Kanado in Anglijo, imajo tudi več sredstev, da si kupijo živež.

Vsled tega so vse dežele, ki so prej pridelevoanje žita omejevale, setev pomnožile in urgirale farmarje, da naj obdelajo kolikor mogoče polja. Tako je letos pridelek pšenice v Kanadi se enkrat tolkšen kakor lani. Tudi v Zed. državah je veliko večji. Silno zmanjšan pa je v Rusiji, ker drži najboljša sovjetska žitna polja nemška armada.

Kongres Italijanov v Montevideo in njegovi nameni

GROF CARLO SFORZA SVOJO VLOGO ZELO SPRETNOSTI VRŠI. — VSEH DESET MILIJONOV AMERIŠKIH ITALIJANOV SEDAJ HIPOMA "PROTI FAŠIZMU". — KAJ PA PRIMORSKO Vprašanje? Za Sforzo ga ni!

In vsi so protifašisti!" Kje so bili s svojim protifašizmom zadnjih dvajset let, tega se niso potrudili pojasniti. Sedaj so vse za "osvoboditev" Italije izpod Hitlerja, in pa protifašizmu, da demokracijo in svobodo. In za večjo, bogatejšo Italijo.

Dvojna vloga

Italijani v Ameriki so bili do lanskega 7. decembra v svojih simpatijah večinoma za Mussolinija. Le italijanska socialistična zveza in pa Mazzinijev društvo je bilo res v boju ne samo protifašizmu, nego tudi v borbi z italijanskimi fašisti v tej deželi. V tem oziru je izredno veliko storilo glasilo italijanske socialistične zvez, ki je s članki v angleščini razkrivalo ameriške "politische" italijanske narodnosti in druge italijanske veljake, ki so se načudevali za Mussolinija in njegov "red".

Premetna taktika

Po 7. decembru so se Italijani Mussolinijeve barve v Zed. državah, pa tudi v Braziliji in deloma v Argentini, "prelevali" v "protifašiste" in pod takoj firmo so se zbrali na zgodovinskem kongresu v Montevideo, da postavijo temelj novi, svobodni Italiji.

Na tem zboru je bilo mnogo takih, ki so preiskusieli borci za svobodo. Predvsem italijanski socialisti, ki so bili do nedavna med Italijani v Severni in Južni Ameriki kakor glas v Grčiji, je bilo nacija, ki se je Mussolini spustil v vojno z osiščem, da je bil neusmiljeni lomasti po Italijanih. Ko je bilo Nemcem te zabave zadost, so Italijanom pokazali, kako se lahko tudi Grke premaga. Vrh tega so Nemci poslali za "invazijo v Afriko" v Italijo svoje divizije, letala in gestapo. Tako so pod prevezo zaveznika zasedli Italijo, ki je tem nehal biti samostojna dežela.

Italijanski kongres v Montevideo

Italijani v Ameriki so sklicani v očigled teh dejstev in razmer kongres, na katera ga so povabili zastopniki Italijanov v Severni, Centralni in Južni Ameriki. V svoji propagandi so oglasili, da zastopa kongres "vseh deset milijonov Italijanov, ki žive na tem kontinentu."

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Delo za Ameriški družinski koledar v teku

Prihodnji letnik Ameriškega družinskega koledarja bo svojevrstna knjiga, posvečena narodu, ki je postal žrtev fašizma in krvavi pod njegovo železno peto.

Urednik koledarja je vprašal pismeno že precej sotrudnikov za sodelovanje. Na ostale se obrne v kratkem. Skrba dobiti nekaj gradiva — tikajoče se sodobnosti — tudi od naših književnikov iz starega kraja, kar pa se mu bržkone ne bo posrečilo, dokler bo trajala vojna. A brez nič tudi v tem oziru ne bo.

Glavno delo pri koledarju bodo morali — kot že mnogo let prej — izvršiti tukajšnji sotrudniki. Urednik koledarja upa, da mu bodo, z ozirom na sedanje razmere in tragedije slovenskega naroda pomagali toliko, da bo prihodnji letnik na polju naše književnosti čimvečji uspeh.

Tudi upravnštvo je že na delu. Za izdajanje take knjige je namreč treba dohodkov in en vir so oglasi. Na vse, ki jih je upravnštvo že, ali jih še bo povabilo, apeliramo, da pomagajo v ta namen.

"WHAT'S YOUR NAME?"

Ali je vam bilo vaše ime že kdaj v nadlegu? Šte nanj ponosni? Ali je vam morda žal, ker si ga niste spremeni?

O vsem tem razpravlja Louis Adamic v svoji novi knjigi: "WHAT'S YOUR NAME?"

Naročite si jo iz knjigarne Proletarea. Stane \$2.50.

Naslovite:

PROLETAREC
2301 So. Lawndale Ave.
Chicago, III.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsí rokopis in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za prioběitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor..... Frank Zaits
Business Manager..... Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

Socializem in mir

Skupina angleških socialistov in liberalcev je nedavno izdala manifest, v katerem angleški vladi predlaže, da naj ugodni zahtevi vseindijškega kongresa za neodvisnost Indije, ker je do nje upravičena, in ob enem apelira na angleško javnost, da se naj določno izreče za socialistično ureditev sveta.

Jasno je, da kapitalizem, ki ga toriji žele ohraniti, pada in ga nihče več ne bo mogel ohraniti takega kakor je bil.

Fašizem je njegova zadnja stopnja, a tudi ta že gineva. Le če Nemčija zmaga, se bo utrdil in se razširil pod njenim vodstvom tudi po ostalem svetu.

Zavezniki so uverjeni, da bo zmaga njihova. Ampak kakšen naj bo mir? O tem si še niso edini. Angleška delavska stranka je za socializem in vsled tega za ureditev vsega sveta po načelih socialističnega gospodarskega reda. Angleški toriji so za demokracijo, a proti socializmu. Enako obe vladajoči ameriški politični stranki. Kakšno je stališče Sovjetske unije, in kaj zastopa, je vsakemu znano.

Delavstvo, ki v sedanji vojni — kakor v vsaki prejšnji — največ plačuje v vsakem ozru — ima sedaj priložnost ne samo delovati za zmago, nego tudi za mir, ki bo trajen in vsemu človeštvi v korist.

Tak mir je mogoč edino na socialistični podlagi.

Pogled na leto 1944

Zed. države so v vojni, da zmagajo. Tako je bilo tudi v prejšnji vojni. Zmagale so, toda le na bojišču, ne pa tudi na mirovni konferenci. Predsednik Wilson, v katerega so upali vsi prijatelji svobode, je bil poražen ne samo v Versaillesu nego še posebno v svoji deželi.

Ali je možnost, da se to ponovi tudi v sedanji vojni?

Minister Snoj je na nekem shodu v Chicagu dejal med drugim: "Mi ne vemo, kdo bo vaš prihodnjki predsednik. Vemo, kaj Roosevelt zastopa, kakor smo vedeli, kakšne so bile Wilsonove težnje za ureditev sveta. Nihče pa ne ve, kdaj se vojna konča in kdo bo takrat zastopal Zed. države.

Roosevelt čuti opasnost za svoj mirovni program, pa si že sedaj prizadeva ohraniti demokratsko stranko v svojih rokah, da bo leta 1944 nominiral takega kandidata za zveznega predsednika, ki bo nadaljeval po njegovih potih.

V New Yorku v teh poskusih ni uspel. Na zadnji konvenciji demokratske stranke ga je porazil v boju za kontrolo James A. Farley. Večasi je bil "Jim" velik Rooseveltov prijatelj in en termin član njegovega kabinta. Pa sta se razšla deloma iz političnih, pa tudi iz načelnih razlogov.

Ako bo prevladovala na prihodnji nominacijski konvenciji demokratske stranke Farleyjeva struja, bo demokratska stranka v slični situaciji kakor je bila leta 1920. in republikanska stranka prav gotovo ne bo bolj napredna, kakor je bila takrat ko je poslala v belo hišo enega izmed najplitkejših ljudi, kar smo jih še kdaj imeli na predsedniškem stolu.

Vsled tega je zelo važno, da se že sedaj mobilizira vse tiste sile, ki so ne samo za zmago, nego za resničen mir in uveljavljanje "Starih svobodščin".

"Nemška armada obeduje — Evropa strada"

Tako se glasi neka vest, ki jo je razposlala ameriškemu tisku Overseas News Agency.

Lahko še dodamo, da obeduje ne le nemška armada, nego da ima tudi nemško ljudstvo v celoti znatno več hrane kot pa v prejšnji svetovni vojni.

Vsa okupirana Evropa, in nevtralne dežele v Evropi, morajo delati za Nemčijo.

Vse živilske zaloge evropskih dežel so morale po nemški zasedbi v tretji rajh. Kmetom vsepovod je ukazano pridelovati to, kar Nemčija najbolj potrebuje.

Toda kako se bo Nemcem godilo, kadar bodo ljudstva v okupiranih krajih takoj sestradana, da se bodo uprla in nehalo orati za Hitlerjev, "novi red"?

V Berlinu smatrajo, da so to vprašanje rešili z dobavljanjem zdravih moških in žensk iz vseh okupiranih krajev v nemške industrije in na nemške kmetije, kjer jih naganjajo, da se produkcija viša.

"Mi ne bomo stradali," pravi nacijska propaganda, krvido glad v Grčiji, Franciji, v Belgiji itd. pa zvrha na Anglijo in Zed. države.

A včilc vsemu se zdi, da si bodo morali prihodnjo zimo tudi v Nemčiji zelo nategniti pasove, saj kar se civilnega prebivalstva tiče.

Ruski vojak v narociju bolničarke Nine Kurjanove. V seljanu ogromni borbi za Kavkaz, ki ga boje Hitlerjev sovjetski iztrgati negleda na žrtve, imajo bolničarke sila težavnega dela.

KSKJ ob svoji dvajseti redni konvenciji

Le 40 društev se je udeležilo predkonvenčnih razprav. — Težave v pridobivanju novih članov. — Vloga članic v KSKJ večja kot v katerikoli drugi naši podporni organizaciji (zvezke žensk izvzete). — Konvencija potekla brez incidentov.

Kranjsko-slovenska katoliška jednota je druga največja slovenska podpora organizacija. In poleg SNPJ edina, ki podpira načela. Prva svojo svobodomiselnost v KSKJ pa bojevno za katoličanstvo.

KSKJ, ki se ob enem ponaša za najstarejšo slovensko bratstvo ustanovo, je bila dokaj let v zastoji — takrat namreč — ko je SNPJ rasla kakor "gobe po dežju". Pred par desetletji pa si je tudi KSKJ spet opomogla, in se spustila v tekmo ne le kot podpora, nego kot strogo načelno katoliška organizacija.

Njene dvajsete redne konvencije, ki se je vrnila v Chicagu, v dvorani šole župnije sv. Štefana, se je udeležilo, oziroma je bilo prijavljenih znjo 235 delegatov, in 24 glavnih odbornikov, skupaj 262 članov. Po številu delegacij je bila to največja konvencija v zgodovini KSKJ.

Zenske so bile na nji tako dobro zastopane. Poslate so namreč 88 delegat. Sploh v tem ožiru KSKJ prednjači pred vsemi drugimi slovenskimi podpornimi organizacijami.

Običajno so njena društva pošljala tudi mnogo duhovnikov za delegate. Na tej jih je bilo le okrog pet, med njimi ledavilski župnik G. Trunk in clevelandski J. J. Oman. Vzitek temu malemu številu je duhovščina prevladovala vse konvencijo, kakor je vse prejšnje.

KSKJ ima največ članov v Illinoisu in iz te države je imela tudi največjo delegacijo — namreč 56. Na drugem mestu so bila ohijska društva — 48 delegatov, na tretjem Penna, 41, Minnesota 26, Colorado 19, Wisconsin 14 in iz ostalih držav pa je prišlo po par delegatov.

Za dnevnice po \$10 je bilo dvoje društev, po \$8 pa sedem društev.

Da bi se za vodstvo konvencije volile posebnega predsednika priporočalo eno društvo.

Glavni predsednik naj bo v glavnem uradu, to je priporočalo 14 društev, proti pa je bilo pet društev.

Sroške glavnih uradnikov k povabilom društva naj trpijo društva sama, to želi eni društvo.

V času prejšnje konvencije (pred štirimi leti) je imela KSKJ v oddelku odraslih 24-863 članov, dne 30. junija letos pa 27.791. Napredovala je torej v štirih letih v tem oddelku za 2.928 članov.

V mladinskem oddelku je imela pred štirimi leti 10.556 članov, dne 30. junija letos pa 10.445, ali 111 manj kakor pred štirimi leti. V oddelku odraslih je v isti dobi pristopilo iz mladinskega oddelka 3.756 članov.

Imovina KSKJ je dne 30. junija t. l. znašala \$5,047,932,19, ali \$698,889.04 več kakor pred štirimi leti.

Skupno število članstva obeh oddelkov je bilo 30. junija 38.236.

Konvencija ni bila "burna", čeprav je bilo v Chicagu minuli teden vreme jako soporno. Vodilna osebnost na konvenciji je bil glavni tajnik Joseph Zalar,

eno društvo priporoča podporo tudi suspendiranim članom.

Letne seje glavnega odbora naj se udeležujejo vsi člani tega odbora, svetuje eno društvo.

Sedanj dobo konvencije na štiri leta je priporočalo troje društev. Eno društvo priporoča konvencijo na vsakih šest let.

Za izplačilo dnevnice delegatov na strani društva, za njihovje stroške pa od strani jednotne je priporočalo eno društvo.

Ustanovitev jednotinega zavetnika priporoča troje društev.

Namesto novih pravil naj se izda samo brošurica z dodatki v popravki, to svetuje dvoje društev.

Da ima vsak posamezni član pravico razmotriti pred konvencijo, želi samo eno društvo.

Eno društvo priporoča, da naj konvencija dolobi kak značen dar za JPO-SS.

Da naj ostanejo stare plače za glavní odbor, priporoča pet društev, za zvišanje plač je pa dvoje društev.

Imena KSKJ konvencija ni spremeniла, dasi se zdi vsem nerodno, a so se ga toliko privabilo, da so bili vsi za "po starem". Posebno še ker se jim zdi, da spremembu imena neke druge podporne organizacije ni bila koristna. Sploh glede imena ni bilo razprave. In spovedni listki ostanejo v veljavni.

Končno poročilo o XX. redni konvenciji KSKJ bo v prihodnji številki.

Zdrava hrana — dobro zdravje

Ponižni "lunčboket" postaja sedaj važen zaveznik v borbi za zdravje. Zato vladava poziva vse gospodinje, žene in matere, naj z njim sodelujejo v prizadevanju za dobro zdravje vojnih delavcev.

Prihranimo si lahko vsaj 80.000.000 delovnih dni na leto, ako vojni delavci ostanejo pri polnem zdravju. To pa pomenja 14.000 ved bomnikov, 10 velikih bojnih ladij in 33.000 tankov, ki naj nam pomagajo do zmage.

U. S. Public Health Service sodeluje z Office of Defense Health and Welfare Services, da se izvede vsenarodni program industrijske prehrane, katerega svrha je ohranitev zdravja človeških sil in tem večanje producije.

Omenjeni dve ustanovi imata načelo sodelovanja z gospodinji, ki pripravljajo lunc za svoje može, sinove in gostače, ki delajo v industriji. Cimbolično je ta hrana razpodeljena za fizične potrebe človeka, bolj mu varuje zdravje.

Kositer

Povprečno 40 ton kositra (tin) na mesec se pridobiva iz obrabljenih posodic (tuhes) zbrane in brivne kreme. Ta kolicična pa je tako nezadostna, kajti tekmo prihod treh mesecov tega leta se je vpordobil 600 ton za izdelovanje teh cevi. Prav lahko bi se torej prihranjevala mnogo večja količina te prepotrebne kovine.

Eno društvo je za odpravo spovednih listkov.

Kadar želite kaj oglašati, spomnite se "Proletarca".

JOŠKO OVEN:

RAZGOVORI

Ena najpomembnejših novic včetek teda je brez dvoma Churchillov obisk v Moskvo. Kaj sta govorila Stalin in Churchill je ugibalo in se ugiba tudi žurnalistov. Da je bil ta obisk zelo važen in se bolj potreben, dokazuje to, da se ga je ciljal precejšnje število angleških in ameriških vojaških ekspertov. Kakšen bo rezultat bomo videli v bližnjih dneh.

Ruski relief

Simpatici naših ljudi za podporo junškim delavcem in kmetom sovjetske Rusije so razvidne v prispevkih, kateri dohajajo od raznih društev. Kar se mene in našega odbora tiče, ni prav nobene zavisti, kam kdo posluje denaro, samo da pride na pravo mesto. Več kot tri tisoč dolarjev, ki so jih društva poslala v glavni urad S. N. P. J., ter vsota \$5.000, katero je zadnja seja glavnega odbora SNPJ soglasno prispela ruskiemu civilnemu relifu, so priča naših simpatij. Na naslov našega odbora sem prejel sledeče voste: John Gorjanc, Cleveland \$2; Joseph Durn, Cleveland \$1; Janko Zornik, Detroit, Mich., \$1.50; Joseph Zbanič, Chicago, \$1; in Zapadni pionirji št. 101 ABZ, Walsenburg, Colo., pa \$5.00. Skupaj \$10.50. To slednjo vsoto mi je izročil Edward Tomšič, kateri je naš sedrug in zelo dobr agitator. O naših fantih v Coloradu lahko rečemo, da smo nanje upravljeno ponočni. Zadnja vsota njihne federacije, katero so poslali odboru SNPJ v pomoci za ruski relief, je bila \$100. Tudi Proletarca so se spomnili. Prepričani sem, da bodo nadaljevali in se posebno pa za Proletarca.

Kat je naša lista tiče, bo treba zanj kmalu posebne kampanje. Je že tako, da se delavski listi morajo od časa do časa obračati na svoje čitatelje za pomoč. Proletarec naj zadnja leta ni imel posebnih kampanj za pomoč kritia stroškov pri listu, ali v danih razmerah bomo moral izpet kmalu med vas, sodruži — in upam, da nam ne odrečete, kajti list kot je Proletar, je vreden vsega kar mu moremo dati.

Seja kluba št. 1 JSZ bo v petek 28. avgusta

Chicago, Ill. — V zadnjih par mesecih so bile naše seje že bolj slabo obiskane, ker je bilo mnogo članov na počitnicah. Sedaj je počitniška sezona pri kraju, pa se bo treba lotiti v vse resnostjo našega rednega dela.

Kaj bomo storili to jesen — v očigled sedanjih razmer — v korist klubu?

Potrebno je, da se o tem posimemo na seji, ki bo v petek 28. avgusta.

In kaj bo z našo dramatiko, ki jo je klub tako vneto gojil?

Po končanem rednem delu bomo imeli

POVESTNI DEL

ANTON INGOLIC:

MILEVA

Ob vedihih jutrih, ko je zvono sedem, je Mileva zapustila nizko kmetiško hišo ob mostu in krenila vzdolž potoka proti pokopališču. Zaradi svoje visoke in vitke postave, ki jo je bila poletna obleka delala še vitezjšo, skoraj prozorno, ter zaradi svetih, pšenično rumenih las, prav posebno pa zaradi bledega brezbarvnega obraza s tankimi prozornimi ustnicami in velikimi, nekdaj svetlo sinji mi, a sedaj motnimi očmi, je bila videti sredi hrupnega jutnjega vaškega življenja kot svetla, tiha misel, ki je prišla boge odkod med te začrnelne nizke koče, med to kričanje ljudi in živali in sedaj lesnišno plove skozi prebujajočo se vas.

Pred visokimi železnicimi vratiti, ki so vodila v cerkev in na pokopališče, se je vselej ustanila in se pozdravila z velikim Marijinim kipom ob cerkvenih vratih. Ko je pobožala z svojim motnim, tihim pogledom Marijo, se je okrenila k srednjemu, a močnemu in zavaljenemu Joku, ki je stal korak za njo, držal v rokah velik lesen zložljiv stol in se smehljal.

"Jok, sedaj pa pojdiva", je dahnila; a ob pogledu na Jokov široki in brezizrazni obraz, ki se je v smehu še bolj razzel, se je nehote nasmejala še Mileva in vprašala:

"Kaj se zopet smeješ?"

Jok pa je še bolj na široko odpril usta, čudno zamahnil z roko predse in kričaje začel nekaj razlagati Milevi, ki pa je že prenila po ozki poti ob pokopališkem zidu do visokega topola. Ob njem je obstala in počakala, da je Jok postavil stol na travo, ga razstavil in smehljajo se izginil za pokopališkim zidom. Tedaj je trudoma legla na stol. Svoje drobne bele roke je položila pod glavo, noge pa je prekrizala in iztegnila, da se je še jasneje videlo, kako so suhe in koščene. Zatisnila je oči. Pot skozi vas jo je utrudila.

Nekaj trenutkov je ležala kakor brez življenja tam pod visokim topolom tik pokopališkega zidu, v svoji beli obleki sredi zelenih trave je bila bolj podobna belim nagrobnim kamnom tam onstran zidu kakor dvajsetletnemu dekletu.

Sele čez čas je počasi dvignilo svoje dolge temne trepalnice; tedaj so se njene nenačadno velike in globoko vdrete oči, katerih sinjina je že prehajala v motno rumenkasto barvo, upre na jablan ne dače od stola in nečesa iskale. Ko so našle med najnizjimi vejam, v deblu jajčasto odprtino, so rahlo oživele.

Niso je še zapustile!

Ze tri tedne živi z mladimi sinjicami, ki rasto tam v deblu stare jablane, poslušajo njih čivkanje in hlastanje s kljunčki, se vznemirja, če starci le predego ni od nikoder, in se veseli, če dobe dovolj hrane. Ni jih še videla, toda v teh treh tednih, odkar je tam v deblu oživel, si je ustvarila jasno sliko o njih: majhne in gole so še, tako neobegljene kakor ona, ki ji mora Jok vsak dan prenasati zložljivi stol in ki sploh nič ne more sama.

Tedaj je priletela stara sinica in sedla blizu gnezda:

Mileva se je dvignila na stol in jo z zanimanjem opazovala. Sinica je držala v kljunu ve-

mala dreves in se tesno privijala k njim ter se iznova spustila v tek. Bilo je, kakor da je novo oživel, kakor da je prvič po dolgih mesecih bolezni začutila v sebi življenje. O, ves svet bi objela in se potopila vanc!

Se in še je tekala, toda polagoma je postal vse tako daleč, silno daleč, ničesar več ni mogla dosegci, ničesar ni mogla več prav videti in očutiti, vse se je nekam izgubljalo in ona sama se je izgubljala v čudno omamom, kjer ni bilo ne življenja in ne smrti.

Ko je opoldne Jok prišel po Milevo in je ni našel kakor običajno na stolu, se mu je obraz spasil, iz grla pa mu je udaril divji, pretresljiv krik. Nekaj časa je buljil v prazni stol, potem pa se je brezupno pognal v travnik, tulil in begal po poljih in travnikih, dokler ni našel nezavestne Milene v majhnem grmu tik nad globokim tolmunom.

(Konec prihodnje.)

Klub št. 114 odobrava izjavo odbora JSZ

Detroit, Mich. — Časi so rensi in vsake sorte ljudje se ljudstvu ponujajo za vodnike. Tačko je v splošnem in enako je med Slovenci.

Radi tega smo čakali, kdaj pride ven ekskutiva JSZ z dočno izjavo o vsem tem, da se bomo seznanili z njenim stališčem in ji pomagali, ali pa kritizirali, če ne bi soglasili z njo.

Milevi so se utrudile roke, da je moralna spet leči.

Težko je bilo.

Se malo, pa bodo odšli. In ona bo sama tu za pokopališkim zidom, sama in zapuščena.

Zakrila si je oči, da bi ne vidiela, kako se tam pred njo štiri mlade siničke odpravljajo v življenje, dočim se ona od nje poslavila.

O, saj ve, zakaj so jo po enotnem zdravljenju v raznih sanatorijih poslali nazadnje sem na kmete k njenemu bratu. Saj res nima smisla, da bi oče dajal ogromne voste za zdravljenje, ko je vse zaman. O, saj ve, kaj pomenja njen suhi, ostri kašelj, njen krvavi izpljuni, plošna oslabelost in pomanjanje veselja do česarkoli.

In vendar, ali je mogoče, da bi se tako mirno, neopazno končalo neno mlađe življenje? Ali je mogoče, da bi ona, ki se je pred dvema letoma vpisala na univerzo, da bi ona, ki še vse čaka, nenasoma odšla za vedno?

Ali je to mogoče?

Ali ni dano človeku, da oddede še tedaj, ko je spoznal življenje do dna? Saj čemu pa mu je bilo potem dano, če ga ne more spoznati?

Mileva je strmela na jablan, kjer je čivko in se divje podilo. Nekaj silnega jo je prevedlo.

O, kako rada bi še živila!

Zivila!

Zivila!

Tedaj so mladiči glasno čivkojajo odleteli preko pokopališča v vas.

O, tudi ona hoča živeti?

Pognala se je s stola in stekla po travniku. Z razprostrimi rokami in z nastežaj odprtimi ustini in očimi je tekala po visoki travi kakor otrok. Zdaj pa se je zaspola ustila in utrgala marjetico, se spet pognaла brezumno dalje, se oprje-

la brezumno dalje, se oprje-

Nemški maršal Rommel je zadnje tedne nekako utihnil. Bržkone počiva in pa ojačan čaka. Enako angleški armoda. Na gornji sliki je angleški bolničarski oddelek nekeje v libijski puščavi.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Ker je vzhodni Ohio in delno bližnja West Virginia za nas zelo važen teritorij, začnemo naše operacije zaenkrat tam. V ondotnih krajih se je namreč nahajjal na agitaciji Anton Zornik, naš zastopnik iz zapadne Penne. Povabilo ga je konfrena organizacija Prosvetne matice, ker je smatrala časa za ugoden, da se naše glasilo tam zopet razširi. Tohe se je odzval in bil tam okrog teden dni. V tem času je dobil 54 1/2 naročnin, od katerih je 33 novih. Pri agitaciji so mu pomagali naši aktivni sodruzi in somišljeniki v naselbinah, katere je obiskal, za kar ji mizreka upravnštvo iskreno zahvalo. In razume se, istotako sodruzu Zorniku. Poleg omenjenih naročnin je našel tudi \$10.85 v tiskovni sklad. Imena prispevatev so izkazana na drugem mestu v teži številki.

Ko pa smo čitali neno izjavo, ki jo je sprejela 3. julija t. l. in bila objavljena v Proletarju dne 8. julija, je bila ta naša skrb odstranjena. Na redni seji kluba dne 24. julija smo izjavili ekskutivni JSZ razpravljalni in soglasno sklenili, da se njo strinjamо stootdostno. Proglasili smo odobrili v celoti in ekskutivni zagotavljamo, da bomo na temelju te njeni izjave podpirali z vsemi svojimi močmi.

Math Urbas, tajnik.

TISKOVNI FOND PROLETARCA

XII. IZKAZ

Milwaukee, Wis. Frank S. Ermenc \$1.00. (Poslal Louis Barborich.)

Arma, Kans. John Cizerle (Girard) \$1.50; Anton Shular \$1.00, skupaj \$2.50. (Poslal A. Shular.)

Johnstown, Pa. Andrew Vidrich \$1.00.

Cleveland, O. Po \$3: Math Petrovich in Joe Babnik; Jos. F. Durn \$1. skupaj \$7.00.

Walsenburg, Colo. Po \$1: Ignac Urban, Edward Tomšič in neimenovan, skupaj \$8.00. (Poslal Edw. Tomšič.)

Chicago, Ill. Andrew Grum (Detroit) \$10; po \$1: Fred Malgai (Perry, Ill.), Josephine Močnik in Frank Barbic (Cleveland); Steve Malnaric 25c, skupaj \$13.25. (Izročil Frank Zornik.)

Elizabeth, N. J. Amalija Oblak \$1. Detroit, Mich. Po \$6: John Zornik in Math Klarich, skupaj \$1.00. (Poslal John Zornik.)

Bowery, Ill. Clement Lovišek \$2. East Ohio in W. Va. Mrs. Joseph Skoff \$3; Po \$1: John Vitez, Frank Primozic in Louis Pavlinich; po \$6: Neimenovana, Frank Podobnik, Joseph Milavec in John Slanovec; Mrs. Frank Zavrnik 35c; po 25c: Frank Matko, Daniel Bradach, Geo. Lontarić, Frank Grum, Frank Robnik, Nace Zlembberger, Anton Grajšar, J. Šelak, Anton Marn in John Krašovec, skupaj \$10.85. (Nebral Anton Zornik.)

Red Lodge, Mont. K. Erznožnik 60c.

Cleveland, O. Jacob Obed \$2; Anton Colarić 40c, skupaj \$2.40. (Poslal John Krtbel.)

Skupaj \$45.60, prejšnji izkaz \$681.47, skupaj \$727.07.

V Chicagu smo bili aktivni slednje: Frank Zaitz je dobil, ko se je mudil v Coloradu 7 in potem še doma 7 naročnin ter \$13.25 podpore listu. **Angela Zaitz** je dobila šest naročnin.

Kristina Turpin jih je dobila na Elyju, Minn., štiri nove naročnine. **Chas. Pogorelec** pa je dobil v Chicagu, 25 naročnin.

Anton Shular, Arma, Kans., je bil tu nedavno ter izročil 4 1/2 naročnin in \$2.50 v tiskovni sklad. Enega je sam prispeval, \$1.50 pa naš dobr priatelj John Cizerle iz Girarda, Kans. Obema hvala.

V uradu se je zglasil tudi Edward Tomšič iz daljnje Colorade, ter izročil naročnino za **Naceta Urbana**, ki je zraven dal še dolar v tiskovni sklad, enega pa je prispeval Edward John Cizerle iz Girarda, Kans. Obema hvala.

Agitacijska pot me je zanesla tudi v Wheelingu, W. Va., ki je prometno osrčje tega distrikta. Na drugi strani reke je mesto Bridgeport, ki je že v Ohiju. Kraji tod so lepi v obema državama. Reka ju loči, lepota pa ista. Tudi veliko zgodovinskega v razvoju te dežele se je vršilo tod okrog.

O Wheelingu naj na kratko polem omenim: mesto je staro kar 160 let. Ima sedaj približno 250,000 prebivalcev, leta 1800 pa jih je imelo samo 500.

Naselbina Wheeling je pričenila z letom 1769, ko se je v ta-

kraj naselil prvi belokožec, Ebenezer Zane po imenu. Ustanovil se je na kraju, kjer je sedaj mesto. Belokožci so one dni prodrali proti zapadu bolj in bolj ter iskal ugodnih sekiš. Indijanci so se upirali. Pomagalo jim je, kot pove zgodovina in vidimo sami. Vendar pa so indijanski upori delovali toliko, da se je naseljevanje belokožcev moglo le pačasi razvijati. A po zmagi revolucionarne vojne so se lahko domače čete spustile v boj za svoje osojevalne ekspedicije in tako se je pričelo svobodno masno naseljevanje v vzhodnih obrežnih držav in sosednjih krajev, ki takrat veljali za zapad.

L. 1795 je bila ustanovljena prvotna pošta po reki med Wheelingom in Cincinnatijem. Wheeling se je takrat strel za komercialno mesto radi ugodne lege tega kraja.

L. 1818 so zgradili tu državno cesto, ki je zvezala za premet v Cumberland.

L. 1832 so tu zgradili že železolivarn in leta 1852 je bila do tu zgrajena zeležniška proga družbe B. & O. (Baltimore and Ohio).

Od tistih dob se je v Wheelingu razvila vsake vrste druga industrija. Izmed prirodnih zalog je tod najbogatejši vir premog. Producira se ga letno okrog 35,000,000 ton. Tudi pričudni plin, ki izvira tod, je najboljše kakovosti.

Zelo dobro uspeva v teh krajih tudi tobak in pravijo, da se je razmrežje izboljšalo, ga bodo gotovo spet naročeni. Saj napredni duh še vedno živi v njih. Opazirajo torej naše sodruže v somišljeniku ter načinu, da se bodo zaznamili.

Iz davnega Montane se nas je spet spomnil **Kajetan Erznožnik**, Red Lodge. Poslal je 2 naročnin. Popust je prispeval v tiskovni sklad.

In zaključek danes je Girard, Ohio. Od tam je namreč poslal 3 naročnine **John Tancek**. Pravijo, da jim vsebine lista ugaša in da je z veseljem čital.

Louis Barborich, Milwaukee, Wis., je kar naprej na delu. Poslal je 2 naročnine. Poleg tega je zdaj zaposlen tudi z nabiranjem oglašev za naš bodoči koledar.

Iz davnega Montane se nas je spet spomnil **Kajetan Erznožnik**, Red Lodge. Poslal je 2 naročnin. Popust je prispeval v tiskovni sklad.

Od tistih dob se je v Wheelingu razvila vsake vrste druga industrija. Izmed prirodnih zalog je tod najbogatejši vir premog. Producira se ga letno okrog 35,000,000 ton. Tudi pričudni plin, ki izvira tod, je najboljše kakovosti.

Zelo dobro uspeva v teh krajih tudi tobak in pravijo, da se je razmrežje izboljšalo, ga bodo gotovo spet naročeni. Saj napredni duh še vedno živi v njih. Opazirajo torej naše sodruže v somišljeniku ter načinu, da se bodo zaznamili.

Mesto upravlja sicer dokaj konservativni možje, a ljude v splošnosti je naprednih. Politične možnosti so pač vzrok, da ljude ne pride s svojo voljo tja kamor želi. Mladina je šolana in ko bo okusila tudi ona težave življenja, se bo bržko zelo pobrigala, da se bo na svoj način nadaljuje borba pionirjev za zboljšanje življenjskih razmer.

Tu kraj Zapadne Virginije je krasen radi lepe reke in padotkov, ki tečejo vanjo. Pa tudi vsled krasnih gozdov, ki so v poletju vsi v zelenju tako zeleni, da si ne moreš misliti lepih.

Se voziš in gledas po vijugah nad sabo ali pod sabo, pa se ti zdidi, da je to hribovje prav zares lepo. Sicer pa ga imamo tudi v zapadni Pennsylvaniji, katerega pa sem tako navajen, da mi menda več ne prija toliko kakor drugod.

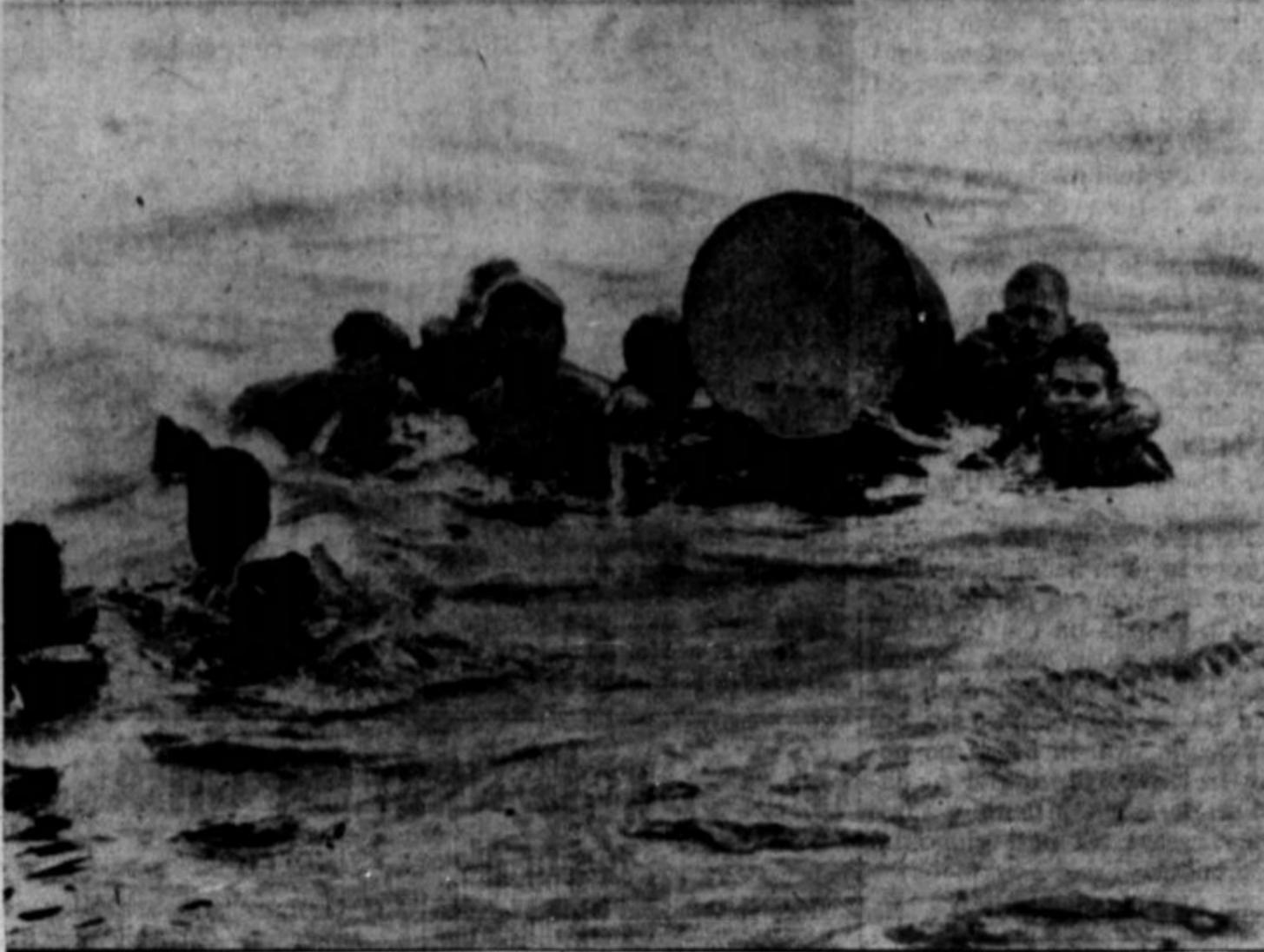
KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Milwaukee Obzor se znaša nad "naprednjaki", ker se ne ganejo, da bi kaj storili za naš starokrajski relif. Zapan Laušec je apeliral nanje, pisatelj Adamič, pesnik Ivan Zorman — a vse nič ne pomaga. Je menda pač lažje apelirati in pisati, kot pa nabirati prispevke ali delati v odborih za prireditve.

Janez Nedam je baje med našim narodom glavna osebnost. Jamrajo nad njim, kako je skop, brezsrčen, brez ljubezni do rodnega kraja. A mu delajo krivico. Naš človek rad prispeva, ako ve, da bo tisto šlo za kar je svoje cene namenil. Slovenska sekacija JOP je objavila v svojem apelu na narod, da bo zbrani denar šel tja v določeni namen, kadar mogoče. Kdaj bo to? Skoro da ne prej kakor po vojni. A ko je prišla s sličnim apelom pred jašnjom slovensko duhovščino, ozioroma dva duhovnika franciščana — Kazimir Zakrajšek in Ambrožič, sta v nekaj tednih nabrala za manše v pomoč starokrajskim duhovnikom in lajkom nad 16 tisoč dolarjev. In denar sta tja poslala takoj, na račun, ki ni v skladu s politiko ameriške in angleške vlade. A ker je Vatikan vpliven, ni bilo zaprek. In pravijo, da je pomagal s precej tisočaki tudi katoliški Welfare Council.

Tarnanje nad počasnostjo zbiranja prispevkov v sklad slovenske sekacije JOP je pri mnogih skoro že kar v modi, a ni upravičeno. Direktor publicete Janko N. Rogelj piše in apelira teden za tednom, korespondira in si prizadava, da bi dal akciji čimvečji zamah. A če odziva ni toliko kot bi mogoče, so nekje vzrok. Skoro vsi naši rojaki imajo sorodnike v starem kraju. Vedo, da so v bedi, če so še živi. In čim bo mogoče, jim bodo pomagali, ne s petimi dolarji, nego s stotki, če bodo mogli. V skupnji relifini sklad pa malo dajo, morda prav radi tega, ker menjijo, da bodo rajše "svojim pomagali". Drugi vzrok je, da imajo relifne akcije odziv le v ugodnih okoliščinah. Na primer, dokler se je Grčija tako pogumno in uspešno borila z "velesilo" Italijo, je v sklad za grški relif vsakdo rad prispeval. In enako bi prispevali vsi za Jugoslavijo, ako se bi bila borila kakor so pričakovali, da se bo. A je pada v šestih dneh in to skoro brez odpora. Sele ko je bil njen stari režim razpršen in novi, naslednik prejšnjega, pa pognebil, se se iz razvalin črnijske korupcije pojavili novi

Smrt je moruarjem na trgovskih parnihih v sedanji vojni dnevnih pretinja. Nemci si prizadajo na vse krije, da potope čimveč naših ladij. Z njimi gre na dno blago in pa ljudje. Tisoče se jih reši, druge pogoljnje varovi. Gornja slika prikazuje ljudi, ki so utekli takoj iz smerti iz neke naše torpedirane ladje s skokom v morje, in obupno čakajo, od kje se prikaže resila ladja, ali saj čoln.

jo cenzorji, kaj neki naj si misijo o Hrvatih in drugih Jugoslovanih, kadar citajo denunciacije v nasledniku nekdaj Radničke Straže?

Na konvenciji KSKJ ni bilo nikogar, ki bi nabiral prispevke za ruski relif, niti Reverend Trunk ne, ki je bil delegat in se v Am. Slovencu postavljal za rusofila. Tudi za jugoslovanski relif ni bilo nič pravega ogrevanja. Na shodu Baragove zvezze 19. avgusta je govoril v pridi pomožne akcije le Vincenc Cainkar, o katerem Ameriški Slovenec poroča, da se "je tudi udeležil". Minister Snaj je govoril o razmerah v Sloveniji in o borbi za jeno osvoboditev, drugi govorniki pa so bili duhovniki, ki so slavili Barago in poudarjali katoliška načela. Cainkar je dejal piscu teh vrstic, da je bil na shod povabljen kot predsednik slovenske sekacije JOP, a poročilo v Am. Slovencu o tem nič ne ve. In ako ve, tega ni hotelo pojasnit. Shod je bil stočistoto propagandno klerikal, ker Baragova zveza drugačnih sploh ne sklicuje. V. Cainkar pa ima skušnjo, da se je predsedniku SNPJ takih shodov boljše izgabiti, pa čeprav bi bil naanje vabljen pod firmo jugoslovenskega relifa.

"Enakopravnost" je dne 15. avgusta pod naslovom "Več izkrenosti glede Primorske" priobčila članek, ki ni jugoslovenski zamejni vlad nič kaj prijanzen — milo rečeno. Pravi, da ni glede Primorske in njene bodoče usode v meročajnih krogih (jugoslovenske vlade v Londonu in tukaj) nobene izkrenosti in nobene borbe volje ... Svetuje, da bo najboljše, ako se ustavovi v obrambo Primorske poseben odbor, ki se bo resno brigal za to vprašanje, kajti na jugoslovensko vlado, kakršna je, se ni zanašati.

Italijani so smeli svoj kongres v Montevideu svobodno obdržavati. Vse ameriško časopisje je pisalo o njem. Vseslovenski kongres, sklican v Buenos Aires, pa je bil prepovedan in razglaslan za komunistično maslo. Bilo bi boljše, ako bi ga tudi Slovani sklicali tja kot Italijani.

The American Slav, avgustova številka, poroča o slovenskem kongresu v Chicagu, ki je bil velika reč in udeležilo se ga je poleg drugih Slovanov tudi tisoče Jugoslovanov, Slovencev, Bolgarov, Hrvatov, Macedoncev, Črnogorcev in Srbov. Zanimalo je tisto poročilo zato, ker je ponatisnjeno iz glasila vse-slovenskega kongresa, torej iz publikacije (izhaja v Pittsburghu), pri kateri bi moral pač vedeti, kaj so Jugosloveni, ne pa k njim pritakniti še pol ducata narodov in deželanov.

Se nekaj "špikaj"

Cleveland, O. — Tukajšnji naš slavni detektiv se je v dopisu znesel nad mano, kakor da so moje opazke samo njega tikale. Radi tega je iz jeze napisal kar sedem Barbicov. Bodu mu povedano, da fakti so fakti, ki jih ne opere nobeno milo.

Dejstvo je, da v Clevelandu z naročinami nazadujemo. Tudi drugače, bi bila neresnica. Tudi ni bilo že dolgo nikakih ponočil o socialističnih aktivnostih iz naše naselbine. Nihče pa ne more zanikati, da jih ni bilo, ko smo bili še mi "bojeviti" za socializem. Fakt je, da smo militisti pridobili nekaj naročnikov ne da bi bili njegovi zastopniki. Ko je prišel sem na agitacijo pokojni s. Anton Vičič je uspel šele ko smo mu mi "bojeviti" pokazali, kako se dobe naročniki. Ker pa "mi" nimamo veliko časa, ne moremo vedno jadrati okoli. Torej čemu bi se ponujali in hodili čez pot takim, ki se smatrajo poklicanim za takia opravila? In ravno radi tega se nismo vtikalni v stvari za katere so se drugi smatrani potrebnim. "Mi", kot dobri Samaritani, smo si mislili: Prav tako! Go to it!

Ce pa dela ne opravljajo kakor bi ga morali, je pa pač naša sveta dolžnost, da jih opozorimo s "hi, you, you're a slacker!" Sicer pa se kritik, ki me je ožgal, moti, če se mu je sanjal, da se tiče stvar le njega. Ne! Tiče se vseh onih, ki so rekli, da če ta poročevalce izstopi iz kluba št. 49 JSZ, bo naprednosti pot odprt v vseh ozirih. A fakt je, da v Proletarcu se tega ne izkazuje. Ker napredka ni, ne morejo pisati o njemu.

Ko sem prejel zastarelno naročnino, sem jo poslal kamor je bila namenjena. To, da se bi valed tega hodilo za mano in preiskovalo, pa je prepovedano. Lahko se namebre dogodi nesreča, da si kdo pri tem preste obstrelji. Mi pa ne ljubimo nesreč, in bilo bi škoda denarja, ki bi ga morale radi njih trošiti bratske organizacije.

Smo stari poročevalci in nič ne zavijamo. Resnice se ne more potvrditi. Ako se včasi nasejememo, kdo nam to branji?! Ako kaj rečemo na račun onih, ki so graje potrebni, se to ne sme smatrati za "špikaj". Je pa dobro, da se včasi vendarle kaj pove na tak način, da ni vse le golo hvalisanje.

Mi tudi ne razumemo, čemu hvaliti mrtev list Glas Svobode, Proletarca pa zapustiti. In se ga zopet prime, pa spet zapusti. Nam je dobro znano, kdo je bil zastopnik Proletarca leta 1931-32.

In ker se je še urednik pridružil k temu kdo je dober agitator, naj mu bo povedano, da kar se Proletarca v Clevelandu tiče, bi lahko en dober agitator vse opravil. Torej čemu se o-

boji že več dni. Italijani so do zdaj izgubili že preko 400 vojakov in častnikov, mrtvih in ranjenih.

Prav posebno težke izgube je pretrpel sovražnik tudi v oddelu Grosuplje-Borovnica, kjer boji trajajo že več tednov.

Beločrniški gerilci s pomočjo peteg oddelka slovenskih gerilcev nadaljujejo uničevanje obkroženih laških posadik in zavzemajo posamezne, samotno ležeče utrdbne. Razvzen trdnjava Dras, so beločrniški gerilci zavzeli tudi utrdbne v Rožnem dolu in Ratek. Poslednjega so vzel z napadom, v katerem je bilo ubitih 30 laških vojakov in ravno toliko ranjenih.

Druž gerilski oddelek je zavzel laško utrdbne Zač in ubil 20 laških vojakov in častnikov. Naše izgube v teh bojih so bile izredno majhne in štejejo le 3 mrtvi in 9 ranjenih gerilcev.

Srditi boji proti zasedbenim četam divijojo po vsej Sloveniji. Dne 5. avgusta so se gerilci Močevega oddelka "popadli" z laško kolono od preko 2.000 vojakov in častnikov ter v bitki pri Koprivniku ubili približno 50 sovražnikov. Isti gerilski oddelek je usmrtil pri vasi Mala gora še 8 laških vojakov.

Peta skupina Delenovih gerilcev je javila podrobnosti o svojih bojih v teku meseca julija. Pojavili so več ducatov kilometrov železniških prog, poginali v zrak 20 mostov, uničili 10 lokomotiv, vrgli s tira 13 vagonov in umrtili ali ranili več stotin laških vojakov in oficirjev.

Iz mnogih ogroženih vasi je ljudstvo pobegnilo v gozdove in odvedlo s seboj vse potrebno in celo živino. V mnogih vasih so se zbrali kmetje v oboroženih ljudskih obrambnih čete, ki neprestano napadajo in motijo laške kolone, rušijo ceste, zidajo utrdbne in kopljajo jarke. Odposlanci kmetjev iz takih vasi prihajajo dnevno na poveljništva slov. gerilskih skupin in prosijo za orožje, da bi se branili in borili proti plenjenju in nečloveškemu nastopanju osvojjevalev. Celokupni slovenski narod stoji danes v junaškem boju za svojo čast, svobodo in pravico do narodnega življenja. Tako poroča moskovski radio Svobodna Jugoslavija.

To je potrošek!

Zedinjene države potrošijo povprečno vsako sekundo \$1.790 v vojne namene.

KNJIŽEVNI VESTNIK

"What's Your Name?"

Prve dni septembra izide pod

gornjim naslovom knjiga, ki jo je spisal Louis Adamic. V njej avtor razpravlja o imenih, češ, ali je boljše, da se piše Cabot naesto Kabočnik, Roosevelt ali Krzyzanowski, Smith ali Pričevič. MacDonald ali Valjevec, Miller ali Papademetracopoulos:

Ali so tuja (foreign) imena v nadleglo onim, ki jih imajo? Ali so jim v oviro, ko iščajo služeb? Ali je človeku nerodno, ko se drugi mučijo z izgovorja?

Morda boste rekli, pa ti potročaj. A vi ste smatrali druge za zmožnejše in da se mene vsled tega ne potrebuje. Zato moruj umik, da sem napravil prostor boljšim močem. Sedaj je le še vprašanje, kje pa so te boljše moči?

Pretnje, da bi se lahko več

pisalo (zoper mene) so ničeve.

Ta dopisnik nima strahu pred

nikomur. Vsi, ki mu prete, se lahko na glavo postavijo. Toliko ka danes.

— Frank Barbic.

LOUIS ADAMIC

vo njegovega imena? Ali je fant v armadi, ko kličojo njevo "tuje" ime, neprijetno, ko se pri tem drugi spogledujejo in poredno smehljajo?

To je bistveni predmet te nove Adamicove knjige.

V njej avtor razpravlja, ali je dobro, da ljudj v "tujim" imeni primke "amerikanizirajo", to je, poangležijo, in pa, čemu se Američani "tujih" (foreign) imen čutijo inferiorne zgolj zaradi imena.

Ali je pametno imena spreminjati, ali vztrajati pri onih, ki smo jih dobili ob rojstvu? V katerih slučajih je imena dobrotne, v katerih ne?

Je to veliko večji problem kot si marsikdo predstavlja in vsled tega se je Adamic s to knjigo lotil jako hvaležne načine.

Nekatera poglavja v nji so pisana v povezni obliki, druga so zgorj razprava in analizirana.

Naravno, da se pisatelj v tej knjigi peča med drugimi precej tudi s slovenskimi imeni. Avtor pravi, da mu je deloma omogočila izdati to delo korporacija

ignacio Silone je edini Italijan, ki je v dobi fašistične Italije dobil kot pisatelj svetovni sloves. Ni ga, ki bi mogel sušati pero zoper fašiste spretnejše, kakor ga vihti on. V Proletarcu smo priobabil njevo mogočen socialni roman "Fontamara". Bržkone ga nismo pravilno uvedli in ne privarili čitateljev, pa ni dobil zanimanja, ki ga je zaslužil. A to je bilo.

V založbi firme Harpers je izšla druga njegova knjiga v angleškem prevodu, "The Seed Beneath the Snow". Stanje \$2.75. Jo priporočamo. Dobitev v vsaki večji knjigarni.

Obnašanje Italijanov

Stvar morda ne spada pod naslov književnega vestnika, a je vredna, da se jo zabeleži. Ivan Molek ima v reviji Nation, z dne 22. avgusta 1942, dopis, z naslovom "Italian Behavior", v katerem poziva svobodoljubne Italijane, naj se izrečajo, kaj misljijo o fašističnem teroru nad Slovenci.

"Zenin iz Amerike"

Prihodnja knjiga Prosvetne matice, ki izide v jeseni, je povest "Zenin iz Amerike". Spisal jo je Anton Tanc.

**ZA LIČNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO**

**Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. MOHAWK 4707
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS**

HITLER SMATRA, DA BO VOJNO ODLOČIL NA VZHODNI FRONTI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Dieppe

"zmagajo". Nemške izgube na miznih in ranjenih, in materialne, so ogromne. Seve so tudi rucke velikanske, ker se morajo tu teže boriti na svojih tleh in uničevati svoja mesta, svoja polja in svojo industrijo pred prodrajajočim sovražnikom.

Kaj pa vnaša pomoč?

To, da je Rusija spet letos v silni nevarnosti, je znano vsem, posebno še sovjetskemu vrhovnemu poveljstvu. Ko je prišel ta mesec v Moskvo na obisk premier Churchill, in pa do dvajset članov ameriške in angleške vrhovne komande, so se mnogi vzradostili, v nadi, da je pomoč zavezničkov Sovjetski bližu.

A že takoj po Churchillovem odhodu, in pozneje, je marsikak poznavalec razmer svaril pred prevelikim optimizmom.

Churchill in Stalin imata skupnost edino v namenu, poraziti Hitlerja, in Japonsko, ter Italijo. Sicer se glede slednje le malo ukvarjajo.

Toda kaj po zmagi? Lahko si mislimo, da med njima ne more biti popolnega soglasja. Možno je, da sta govorila zadnjic veliko tudi o tem, namreč ne le, kako naj zaveznički Rusiji pomagajo z drugo fronto, nego tudi o miru, ki pride. Churchill je pristaš starega reda, zelo sposoben, in toliko dalekovidjen, da je pripravljen nuditi koncesije, a ne tako prisreno kot bi na primer Indijci radi.

V Moskvi z njim prejkone v marsičem niso zadovoljni. Churchill to ve in pove, da mu tudi Stalin ni bil vedno po godu, in da je bila ruska vnaša politika taka in taka. Vzrokov za očitke imajo torej oboji dovolj.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani.)

logov o bodočem miru. To je nespametna taktika.

Italijani v Severni in Južni Ameriki so šele nedavno spoznali, da so "svobodni" in vsled tega lahko svobodno nastopajo tudi proti Mussoliniju. Ne izgleda pa, da so vsi iskreni v tem namenu. Zele le pomagati Italiji na nov način.

Japancem je prišla na pomoč v vojni zoper Kitajsko kolera. Pokosila je v minulih tednih že na tisoče kitajskih prebivalstva.

Felix Gouin, ki je med francoskim delavstvom naslednik socialističnega voditelja Leona Bluma, je 18. avgusta prijavil svoje sodelovanje v upornem gibanju, ki ga vodi general Charles de Gaulle in pozval francosko socialistično delavstvo, da naj bo pripravljeno na udar. Druga fronta torej deluje na veliko načinov. Vsi proti načinom. In Hitler, ki to nevarnost čuti, želi skončati vojno v Rusiji že ta mesec, ali saj v prihodnjem, potem pa predlagati "mir".

Grki vzliz dolgotrajni nemško-italijansko-bolgarski okupaciji še niso izgubili poguma. Ko so v začetku avgusta imeli Nemci vojaške vaje s parašutisti na Kreti, so Grki misili, da so padalec angleški vojaki, in jih navdušeno pozdravljali z vzklikom proti Nemcem. Parašutisti in pa pehotno čete so jih polovili in usmrtili.

Nemcem primanjkuje vojnikov

Donauteitung poroča: "Pooblaščene nemškega ministrstva zunanjih zadev pri vrhovnem poveljstvu nemških čet v Srbiji poziva vse osebe nemške narodnosti iz letnikov 1897 do 1924, ki so bile poprej jugoslovanski državljanji, in se še vedno nahajajo na zasedenem ozemlju, da se javijo pri nemškem vrhovnem poveljstvu v Srbiji."

Torej od 18. do 45. leta! Nemci torej na vse kriplje isčejo novih rekrutov!

Potpričljivost je grena, a njen sedež sladak.—Rousseau.

Okolopni igrajo poleg letal največjo vlogo v sedanjem svetovnem klanju, pa jih je treba vnapovedovati. V Ameriki se jih izdeluje nič koliko. Pred kratkim je došel teorij srednjik in lahkih oklopnikov iz Amerike in Avstralije. Na gornji sliki vidite, kako skacejo avstralski vojaki za vojo iz enega takih "šteleznih kolesijev". Ameriški oklopni srednji velikosti se imenujejo po generalu Grantu in so, kakor se narije, najboljša vojna oprema na Pacifiku.

KONGRES ITALIJANOV V MONTE-VIDEOU IN NJEGOVI NAMENI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

mu govorili saj zaupno. Sforza hoče, da Primorska ostane pod Italijo. In možno je, da je svoje služalce zagotovil, da je v tem tudi predsednik severoameriške republike, in pa angleški premier na njegovi strani. Trst, Gorica, vse, kar je Italija dobila po prejšnji svetovni vojni, mora ostati njen. In pa Dalmacija in še marsikaj.

Grof Sforza je velik liberal, diplomat, pred vsem pa Italijan.

Italijani požigajo jugoslovanske vasi

Londonski "Evening Standard" z dne 15. julija prinaša slednjo vest: "Po poročilih jugoslovenskih krogov v Londonu, so pričeli Italijani požigati vasi in zapirati moško prebivalstvo. Žene in otroki pa odganjajo in odvajajo z namenom, da 'ocistijo' Istro in reški okraj vsega slovenskega prebivalstva."

Izvrševanje italijanizacije v oblasti Reke se je začelo z zapiranjem in internacijo znanih mestanov.

V treh vasah so Italijani glasom Reuterjevih vesti polovili 37 moških, od katerih so dva ustrelili na lico mesta in njihove hiše porušili. V neki drugi vasi so postrelili 12 moških in upeleli 12 hiš.

V znak maščevanja za umor treh laških častnikov v Bistrici, so Italijani postrelili 80 moških, popolnoma razrušili 6 vasi in odvedli v deportacijo vse ostalo prebivalstvo.

Ko je v Montevideou to znova zafrdil, so ga mnogi časniki citirali tako kot da on ni kak ubežnik, nego resničen predstavnik Italije.

Torej od 18. do 45. leta! Nemci torej na vse kriplje isčejo novih rekrutov!

Da li so se v Montevideou pači kaj tudi z vprašanjem slovenskega Primorja, nimamo poročil. Ce ne javno, so o nje-

Kako je v Sloveniji

V mesecu juniju letos je imela večji del slovenske zemlje, ki so jo zasedli Lahi, osvobodilna fronta že pod svojo oblastjo. Ker ne morejo Lahi borec osvobodilne fronte do žiga, se mažejo nad nedolžnimi ljudmi. Splošen vtis je, da so Lahi večinoma izogibajo spopadov z njimi ter jim skoraj prepulčajo oblast nad pokrajino. Prav pridno pa pobijajo talce, zlasti dijake in dijakinje v Ljubljani, ki jim je radi močne laške posadke tamkaj osvobodilna fronta ne more iztragni z rok.

Ze v začetku ni Lahom nikje zaupal, čeprav so se delali zahrbni makaronarji nekam prijazne in dobrhotne do Slovencev. Ali zdaj so se razgalili v vsej svoji podlosti in nizkotnosti. Gre jim pač le za to, da iztrevajo in zato kar največ slovenskega naroda.

Komunisti v Kaliforniji spet legalna stranka

V času protikomunistične histerije, ko so komunisti delavali proti "imperialistični vojni" in napadali Roosevelta in "intervencioniste", je bil leta 1940 v Kaliforniji sprejet zakon, ki komunistični stranki zabranjuje pravico do kandidatovanja na glasovanici. Vrhovno sodišče te države je meseca julija dočim zakon razveljavilo in komunistična stranka je spet legalna. Za jesenske kongresne volitve bo opozor na glasovanici.

Pravica do nje je bila omenjena leta vzeta na podlagi argumenta, da propagira nasilno stremoglavljenje ameriške vlade.

"Moderna vojna" stane

V

Izračunali so, da od Washingtonovega časa pa do 7. decembra 1941 so znašali vsi potroški zvezne vlade 197 milijard dolarjev, v dveh letih sedanje vojne pa je potrošila 180,000 milijard. In vojni potrošek v prihodnjem proračunu bo znašal kakih 90 milijard dolarjev. Torej "denarja ko toče", kakor se glasi znani slovenski rek.

Z ničemer nismo bolj rado-darni kakor z nasveti.—La Rocheoucalud.

L. 1941 je bilo v Zed. državah izdelanih 1,042,085 tovornih avtov (trukov) ali več ko kdaj prej. Sedaj se jih izdeluje samo za armado.

Imenik zastopnikov Proletarca

Ktor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarca, prodajati Am. družinski koledar brošure in knjige, naj piše upravnosti, ki bo poslalo potrebne listine in informacije. Na tu priobcene zastopnike apeliramo, naj skušajo ob vsaki ugodni prilik priobčiti naročnike temu listu. Pravzaprav je dolžnost vsega slovenskega zavednega delavca agitirati za svoje glasilo Proletar.

Ako je ime kakega zastopnika v slednjem seznamu izpuščeno, naj nam sporoči pa bomo imenik redovito popravili.

CALIFORNIA.

Fontana: Anton Blasich.
Oakland: Anton Tomšič.
Los Angeles: Frank Novak.
San Francisco: A. Leksan.

COLORADO.

Created Butte: Ant. Slobodnik.
Pueblo: Ludvig Yoxey.

WALDENBURG in okolica: Frank L. Tomšič.

ILLINOIS.

Chicago: Frank Bizjak, Joseph Oblak, Chas. Pogorelec, Peter Verhovnik, Frank Zaitz in John Rak.

CICERO-BERWYNS: Kristina Turpin.

LA SALLE-OGLESBY: Anton Udovich.

SPRINGFIELD: Joseph Ovca in John Goršek.

VIRGIN: Fr. Hirsch.

WAUKESHA-No. CHICAGO: Martin Judd.

INDIANA.

Clinton: Ignac Spendl.
Indianapolis: Mary Stroj.

KANSAS.

Arma: Anton Shular.

West Mineral: John Marolt.

MICHIGAN.

Detroit: John Zornik, Leo Junko, Joseph Klarich in John Plachtar.

MINNESOTA.

Buhl: Max Martz.

Chisholm: Frank Klun.

Duluth: John Kobi.

Ely: John Teran.

MONTANA.

East Helena: Joseph Kihelich.

Klein: Peter Yellar.

Red Lodge: K. Erzočnik.

NEW JERSEY.

Elizabeth: Amalia Oblak.

NEW YORK.

Gowanda: James Dekleva.

OHIO.

pach in Matt, Močnik.

Akron-Kenmore-Barberton Mike Ko-

Bridgeport in okolica: Joseph Spoy in John Vitez.

WYOMING.

Kemmerer in okolica: Anton Tratnik in John H. Krzisnik.

Rock Springs: John Jerab.

WEST VIRGINIA.

Star City: Lawrence Selak.

Thomas: Lenhart Werdinek.

WISCONSIN.

Milwaukee in West Allis: Louis Bar-

borsch.

Sheboygan: Frank Stih.

Willard: Mike Krutz.

WYOMING.

Kemmerer in okolica: Anton Tratnik in John H. Krzisnik.

Rock Springs: John Jerab.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in naj-

starejšo jugoslovansko ra-

dio uro v Chicagu od 9. do

10. ure dopoldne, postaja

WGES, 1360 kilocycles.

Vodi jo George Marchan.

Seja kluba št. 114 JSZ bo ta petek

Detroit, Mich. — V petek 28. avgusta se vrši seja kluba št. 114 JSZ. Prične se ob 8. zvečer v SND na John R.

Clani so vabjeni, da se je vsi udeleži. Dela je mnogo ne le v tovarnah nego tudi za nas v klubu, posebno če se hočemo spet lotiti svojih nalog v večji meri.

Rudarji v mestu Butte, Mont., opustili svoj piknik

Vsako leto so rudarji in drugi delavci v tem mestu velikih bakrenih rudnikov praznovali Delavski praznik z velikimi svečanostmi, parado, s tekmacami in se zabavali na pikniku. Letos je zveza unij v Butte sklenila vse to opustiti in rudarji bodo šli na Delavski praznik delati, da s tem pomagajo k naporom za povečanje produ

Can Labor Peace Be Far Behind?

Is labor peace nearer, or has another mirage once again appeared on the horizon to be dispelled as quickly as it collides with the hard edges of reality?

This question is being asked on all sides — by some with a pessimistic shrug and by many others with a ring of wishful thought. It is conceded on all sides that Murray's "peace bid," cautiously suggesting to President William Green, "discussions regarding possible establishment of unity between our organizations," has come at the initiative of President Roosevelt. No doubt the President is anxious to see the labor family united; he has always wished it and striven for it. Hardly a convention of either the CIO or the AFL has passed by since the great rift in organized labor occurred in 1935 without a strong Roosevelt message in favor of unity.

As the war progresses the need of labor unity appears more and more imperative. The substitutes for organic unity—the so-called Combined Labor Victory Committee; a joint committee for adjustment of jurisdictional disputes; the agreement for "functional" unity—do not seem even to touch the heart of the problem. We need a combined and inspired labor movement to forge the will for victory, to electrify the nation's heart for sacrifice and achievement. The labor movement is the greatest democratic force in America's life and we want this force to be a united, coherent body, not a divided house in this critical hour of our nation's history. The tangible benefits which labor should derive from such unity are palpable and evident, but its intangible values and benefits for labor and for the country as a whole are infinitely greater.

* * *

As against these imperatives, which fairly tug at the heart and stir the imagination of all who work and pray for a greater and better labor movement in America, the old problems and irritants which for several years have blocked the path to labor unity, continue to rise as sinister and forbidding as ever before.

Within the past seven years the rivalry between unions in the CIO and AFL engaged practically in the same fields—in machinery, in electrical work, in textiles, on the waterfronts, in the merchant marine and in countless lesser occupations—has grown hard and frequently embittered by raids and feuds. It is easy to imagine that the merger of two such rival unions—the only possible basis of unity—would imply the shift of strength, the passing not only for economic power but of political influence from one group to another. Multiply this by a half dozen instances and you will readily understand what a tremendous surgical job such a series of shifts and mergers present.

Still, even in the face of formidable obstacles, renewal of peace negotiations should clear the air and bring into the open the few basic essentials upon which peace can safely be predicated. For the rest, we shall keep our fingers crossed in watchful waiting.—Justice.

What About India --- And England?

At what is possibly the worst possible time, so far as the interests of the British Empire are concerned, the Indian people are taking an uncompromising stand on a resolution calling for complete independence from British rule. As a result, the Empire is suffering from internal trouble within a vast area populated by more than 300,000,000 human beings just when the armed forces of Japan stand ready to invade imperial England's most-prized possession.

We are not students of Indian politics. However, we have gained some appreciation of the intensity of the issues involved by comparing the opinions of two groups of American Socialists on India's stubborn stand.

As between the Socialist Party of the United States, to which Reading Socialists do not belong—and the Social Democratic Federation—with which we are affiliated—there is as wide a difference on the Indian question as between up and down.

Our Federation's national officials condemn India. The S. P. of U. S. officials applauded and promise support.

From the standpoint of the United Nations the Indian freedom group, headed by Gandhi and Nehru, simply MUST be wrong. From the standpoint of simple fact, however, the English ARE wrong, since the Hindus ARE creating disorder in a crucial moment and since present conditions increase the inherent weakness of the British Empire.

Speaking academically, the right time to strike for freedom is when a subject people decide to strike. Perhaps British imperialists would have smiled disdainfully at this statement twenty years ago. But they can't smile at it today because the fact as well as the theory is now against them.

It's unfortunate—for Britain and for America as an ally of Britain—that the British ruling class didn't do more objective theorizing a decade or more ago. It's just too bad that they failed to adopt policies that were sufficiently human, democratic and economically just to win India's loyalty and make the people of India happy to be part of the British Empire.

But now it seems like another example of "to little and too late." The British imperialists had too little respect for Indian human rights and they thought too late of what the results of Indian discontent might some day mean.

Somehow we feel that the Indian people would be wise to tolerate British rule a while longer. We just can't help believing that they are courting Japanese invasion by their present action and that the Japs would be worse to live with. But even that must be the decision of the Indian people. All we can do about it is take sides—and learn that social evils, left to run their course, lead to disaster for masters as well as for slaves.—Reading Labor Advocate.

Adamic's New Book

Early in September, Harper and Brothers, New York publishers, will bring out Louis Adamic's tenth book "What's Your Name?" It is the third volume in his "Nation of Nations" series, of which "From Many Lands" and "Two-Way Passage" are the first two.

"What's Your Name?" deals with the problem of "foreign" or non-Anglo-Saxon names which is serious with many immigrants, especially those of Slavic origin. Mr. Adamic devotes a good deal of space to Slavic names: should they be changed or not? The price of the book will be \$2.50. It will be available in all bookstores and libraries on and after September 2nd.

(You may order this or other books by Louis Adamic from Proletarec Book Shop, 2301 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. The price of the latest, "What's Your Name?"—\$2.50.)

Lloyd's of London deal principally with marine insurance.

BLIND, LAME, HALT IN WAR JOBS

The nations blind, lame and halt, once doomed largely to idleness, are now proving to be one of the nations' big reservoirs of needed workers, the War Manpower Commission revealed recently.

Both industry and government are beginning to tap this pool of manpower, estimated to number 4,000,000 men and women, and are getting surprisingly good results, the commission said.

Many employers have found that workers, even though armless, legless or sightless, can, after proper training, perform some jobs as well as able-bodied employees, the commission's report declared.

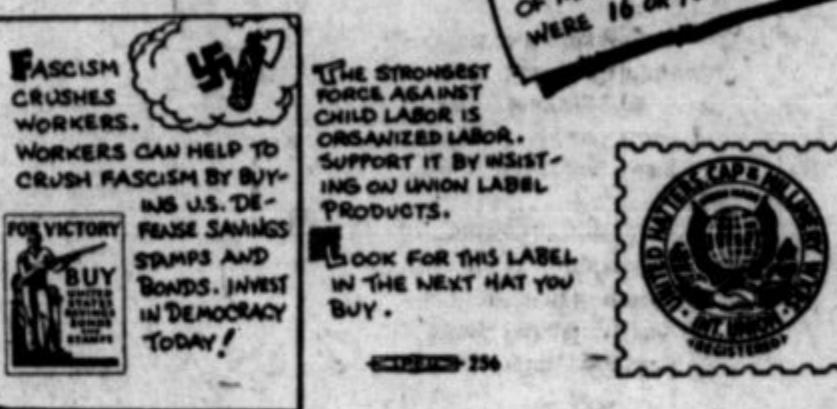
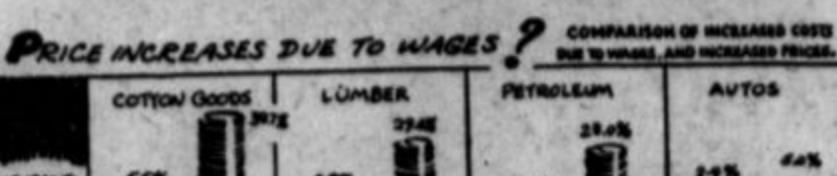
Blind stenographers are doing an especially good job in Federal agencies and private industries, the report explained. They take dictation on a special Braille machine with raised type similar to a stenotype and transcribe rapidly.

One of the big obstacles is the prejudice of some employers against handicapped persons, but this is gradually breaking down, the commission said.

(You may order this or other books by Louis Adamic from Proletarec Book Shop, 2301 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. The price of the latest, "What's Your Name?"—\$2.50.)

Lloyd's of London deal principally with marine insurance.

THE MARCH OF LABOR

NOT SO VISIONARY

Few stories of America's mobilization for war are more inspiring than the story of the Tennessee Valley Authority.

A lot of people had reservations about TVA, back in the days when it was just beginning to develop the Tennessee River. There will be few reservations today. For TVA is not only rehabilitating a backward region, not only manufacturing munitions, not only preparing a new day for the Midwest; TVA is contributing to a vital immediate task in producing the power that makes the aluminum that builds the fighting planes.

What had been branded a Utopian social experiment thus becomes one of the most realistically useful of our war enterprises. As it so often turns out, the "visionaries" who built TVA are revealed as fairly practical fellows, after all.

There is a lesson here for our thinking about the peace. Because Vice-President Wallace uttered the hope that the world might be so organized as to provide enough food for everybody, he has been attacked as an impractical "visionary." What he proposed, actually, was merely an extension of the TVA principle—the principle that natural resources should be developed and can be developed for the common good.

The American people are collecting dividends in the Tennessee Valley because they invested in the natural resources of their country. In the hour of emergency it seems ridiculous that anybody should have opposed such development. Yet the emergency only serves to paint in brilliant colors what must have become discernible in any case. A country can never lose by making full use of its soil, its waters, its natural wealth. And if that be true of a nation, so is it of the world at large.—The Chicago Sun.

TAX CHISELERS

Some glaring instances of tax evasion were recently reported by Secretary of the Treasury Morgenthau.

One corporation owner—a maker of airplane parts—hired himself as sales representative at a compensation of \$1,656,000, to cut down on his corporation's income tax.

A company making forgings increased salaries of employees who were stockholders and relatives of stockholders by 523 per cent from 1938 to 1941.

Yet another company, in the aviation field, paid \$516,000 in excessive salaries and bonuses to its owners, to avoid taxation; the treasury found.

These and other reported tax evasions were discovered and blocked by the treasury. But there are hundred other loopholes through which war profiteers and the very wealthy are escaping 1% of their fair share of war taxes.

The treasury presented to Congress a program designed to plug many of these loopholes. But the House Ways and Means Committee seems bent on sabotaging the treasury program and leaving as many loopholes as possible. Urge your Congressman to work for a fair tax program, based on ability to pay, and showing no mercy to tax chiselers.—Montana Labor News.

A MODERN VERSION OF VICTOR HUGO

Victor Hugo, great French writer of the 19th century, told the story of a gunner who let a cannon break loose below deck during a storm. Very graphically, Hugo described the 10,000-pound wheeled weapon's wild charges from side to side of the rolling ship, killing several men, driving others to the top deck, stabbing holes in the wooden sides, hammering the bases of the masts. Just as destruction of the vessel appeared a matter of minutes, the negligent gunner, of his own accord, went below to match his wits and agility with the murderous inanimate object. With an iron bar and a rope, he finally succeeded in jamming a wheel and making the cannon fast. The ship's company was assembled. The gunner was rewarded with a medal for his heroism and then punished by a firing squad for his negligence.

Robert St. John, N. B. C. correspondent, speaking from London, told a story the other day that is a modern version of Hugo's story without the tragic ending. Bert Derbridge, a British soldier who always hated the water, was on a cargo ship loaded with tanks. The ship struck bad weather. Some of the tanks broke loose from their fastenings. The great steel monsters charged back and forth, just as if they were already in action against the enemy. Officers decided the tanks might smash thru the sides of the ship. They called for

a volunteer. Bert Derbridge stepped forward. As St. John said, "It was a job for a man with the guts of a commando, the dodging ability of a bull fighter." How Derbridge corralled the tanks was not told (possibly it is a military secret), but he finally secured them all. He got a medal. And now he is in Egypt fighting Rommel. Here's hoping he continues his career as a tank stopper!—St. Louis Post-Dispatch.

LABOR'S PART IN THE WAR

What labor is doing toward financing the war effort is a matter of almost daily front-page mention in newspapers throughout the nation. Individually and on union-adopted plans workers are investing an appreciable part of their wages in war bonds and stamps.

While the Wage and Hour Division, of course, cannot determine the manner in which a worker makes use of his earnings, it has encouraged the purchase of such securities. Last December the Division, in a formal statement, urged workers to consider "a plan under which they can allot their overtime pay to be put into War Bonds and Stamps."

Government has been a fossil, it should be a plant.—Emerson.

Bad habits are as infectious as the plague itself.—Fielding.

CHURCHILL'S VISIT TO THE KREMLIN

Nothing but good can come from Prime Minister Churchill's visit to the Kremlin. In the first place, it should go far to allay uneasiness over the failure to date of Britain and the United States to make good their earlier promise to "divert German strength from the attack on Russia." Even more important, the Churchill-Stalin talks have in all likelihood produced the first major plan of military action worked out jointly by the United Nations. This is the beginning of the kind of unified global strategy which must be invoked if the war is to be won. Finally, the Moscow conference serves to intensify the war of nerves which has already produced Nazi jitters in Western Europe. At long last it is the Germans who are obliged to wonder where the enemy will strike. Do the Moscow talks preface an imminent Western front? Possibly!

The presence of General Sir Alan Brooke, Chief of the British Imperial Staff, might point in that direction, since he would command any such operation. The opening of a front in Western Europe, however, would have to come this month or next, and it is hardly likely that if this were in the wind Brooke and Churchill would only now be discussing plans in Moscow. More logical is the prospect of immediate military aid to the Russians in the Caucasus. The presence of General Wavell, British commander in India, Major General Russell Maxwell, United States commander in the Middle East, and Air Chief Marshall Sir Arthur Tedder, Commander-in-Chief of the Royal Air Force in the Middle East, point strongly in this direction. So does the fact that Russia's position in the south has become so critical that even an allied invasion of northern Norway—most probable of all the proposed second fronts—would fail to avert the gravest threat to an area of supreme importance to all the United Nations.

One answer is that the gentlemen who now control the New York Times, and therefore dictate its editorial policy, have never had occasion to worry about the problem of maintaining their families. They inherited the "Times." It's a "gold mine" which was not discovered or developed by the men who now profit from it.

In the circumstances, their brutal crusade to reduce American workers to a mere starvation standard of living is not only unwise and unjust, but is positively indecent.—Labor, Washington, D. C.

They Cannot Understand...

The Nazi controlled daily, Ceske Slovo, in Prague reports that it was the Gestapo alone and not the Czech informers, as previously reported, who detected the assassins of Heydrich. The information given by the population, particularly by workers, says the paper, failed to bring the culprits to justice. The paper expresses its inability to understand how the parachutist "murderers" could have hidden in the capital of Bohemia without being detected.

The Nazis are indeed slow thinkers. It took them several weeks to ascertain that thousands of anonymous letters written by Czechs to the Nazi police, supposedly giving information about the killers of Heydrich, were sent with the deliberate intention of misinforming, of misleading the Nazi detectives, and of concealing the avenging Czech patriots regarded as national heroes by the Czech population.

The Nazis fail even to understand why the stubborn Czechs have no love for Hitler, his henchmen, and his hangmen.

These Germans were known once as the nation of thinkers!!

Dayton School Employees Win \$18,000 Wage Boost

DAYTON, Ohio.—More than 300 non-educational school employees have received their first wage increase since the depression. They total \$18,000 a year.

The 4 percent boost was the result of negotiations conducted by Local 101, American Federation of State, County and Municipal Employees, A. F. of L. affiliate.

LIBERTY LIMERICKS

A cheerful old mammy named Hannah,

Who'd lived eighty years in Savannah

Said—"Sho'nuff, I'll buy

Defense Bonds, 'cause I

Am in love with the Star

Spangled Banner!"

Help buy the planes and

tanks needed to smash the Axis! Save with U. S.

Bonds and Stamps every

day.

So long as we preserve a private

and peaceful way of life,

we can't afford to let the Axis

wreck us.

Help buy the planes and

tanks needed to smash the Axis! Save with U. S.

Bonds and Stamps every

day.

So long as we preserve a private

and peaceful way of life,

we can't afford to let the Axis

wreck us.

Help buy the planes and

tanks needed to smash the Axis! Save with U. S.

Bonds and Stamps every

day.

So long as we preserve a private